

EL FUNCIONAMENT AL GOVERN AUTÒNOM

Josep Masriera i Ballescà, cap del Servei d'Activitats Esportives de la Direcció General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya

El trasllat de competències en matèria d'esports a les autonomies va donar a aquestes plena llibertat per dotar l'esport escolar de l'organització i els mitjans que creïessin convenients. El resultat ha estat que cadascuna, depenen del grau d'implantació de les APAs i de la capacitat dels seus Ajuntaments, l'ha dotat d'estructures diferents. El cas de Catalunya, on les competències en qüestions d'Esports i Lleure són exclusives, el Govern de la Generalitat ha muntat a les agrupacions territorials de municipis, comarques, els Consells Comarcals de l'Esport, organismes que són els responsables de canalitzar les subvencions per a l'Esport Escolar i de dur a terme l'organització dels Jocs Esportius Escolars. Aquests Consells Comarcals de l'Esport funcionen sota directrius i el recolzament tècnic i administratiu de la Direcció General de l'Esport.

L'Estatut d'Autonomia a Catalunya atorga a la Generalitat de Catalunya competències exclusives en matèria d'Esport i Lleure. Per a l'aplicació de l'Estatut, es creà el maig de 1980, depenent del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, la Direcció General de l'Esport per tal que a través d'aquesta, s'assumissin les matèries i funcions de la seva competència. El juliol del mateix any es produeix el traspàs de competències de l'Estat a la Generalitat en matèria esportiva.

En el moment de programar la política esportiva de la Direcció General de l'Esport de la Generalitat que desenvolupés les competències assumides, calia tenir present que, com en molts altres aspectes de la nostra vida col·lectiva, ha estat la mateixa ciutadania la que de forma preferent, a través de les activitats de les escoles i els clubs, introduí primer i ha impulsat sempre l'esport al nostre país.

Davant d'aquest fet històric, la Direcció General de l'Esport va considerar

necessari, a l'hora de planificar la seva actuació, tenir molt en compte, potenciant-lo, el nostre model esportiu, que s'estructura a partir de la mateixa societat civil, i al qual donen suport les escoles i els clubs, com a impulsors de base, els Consells Comarcals i les Federacions, com a ens organitzatius i aglutinadors de pràctica esportiva i tot un seguit d'elements humans i materials de reforç, ensenyants, tècnics, instal·lacions i equipaments, així com les mateixes administracions.

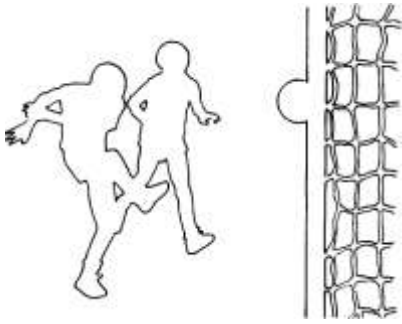
La funció de l'esport a l'escola

Quan parlem d'esport a l'escola, s'ha d'entendre que ens referim al conjunt d'activitats realitzades en horari extraescolar, mai substitutives de l'educació físico-esportiva en horari escolar (que correspon al currículum acadèmic) sinó com a una conseqüència i aprofundiment d'aquesta, com a una decisió voluntària de pares i fills d'a-

profitament del temps lliure, ja sigui dins del recinte escolar o en altres entitats que desenvolupen activitat en edat escolar.

Aquest conjunt d'activitats han de tenir fonamentalment les següents finalitats:

1. La iniciació dels escolars en la pràctica esportiva.
2. Fomentar l'ambient esportiu a les escoles mitjançant la pràctica de diversos tipus d'esports, en funció de les possibilitats de cada escola.
3. Ampliar el camp de les relacions humanes entre nois i noies fora de l'àmbit del seu propi centre, barri, ciutat i comarca.
4. Servir com a mitjà per la formació esportiva de base.
5. Elevar progressivament el nivell cívic-esportiu de la nostra joventut. Com a conseqüència es pot afirmar que, mitjançant la pràctica esportiva en edat escolar s'aconsegueixen aquests dos importants objectius:
 - a) Facilitar l'accés a l'activitat esportiva al màxim nombre de joves.

b) Millorar el nivell esportiu en benefici d'aquells que una vegada superada la primera etapa continuïn la seva pràctica amb un grau de dedicació, perfecció i tecnificació més alt.

Les actuacions desenvolupades per a realitzar aquests objectius i finalitats se centren majoritàriament en l'ensenyament esportiu mitjançant:

- a) La creació i desenvolupament d'escoles esportives.
- b) L'organització dels Jocs Esportius Escolars de Catalunya.

Estructura organitzativa

Reunint les experiències realitzades per l' Institut de l'Esport Escolar de Barcelona (1975, 79) i l'anomenat Esport Escolar de les comarques de Bar-

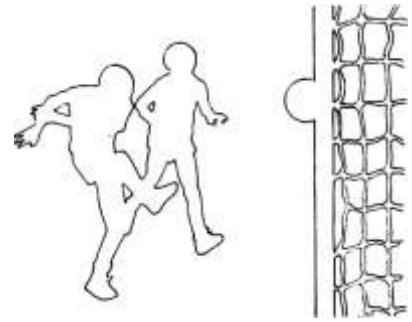
celona (1975, 80) i amb el desig de fomentar la pràctica esportiva arreu de Catalunya, la Direcció General de l'Esport de la Generalitat impulsa la creació dels Consells Comarcals de l'Esport com a entitats privades amb personalitat jurídica pròpia i capacitat d'obrar.

Els Consells Comarcals han anat evolucionant al llarg d'aquests anys en funció de les característiques de cada comarca. En general, la tasca fonamental que duen a terme és la promoció de l'esport escolar i l'organització i execució dels Jocs Esportius Escolars de Catalunya en la seva fase comarcal i la coordinació i accés a les fases territorials i final de Catalunya, d'acord amb les normatives general i tècnica establertes per la Direcció Ge-

neral de l'Esport de la Generalitat de Catalunya.

Els Consells Comarcals es regeixen mitjançant uns Estatuts i el corresponent Reglament de Règim Intern, i es componen d'una Assemblea, formada per escoles, entitats esportives i regidors d'esports dels Ajuntaments i una Junta Executiva escollida democràticament per l'Assemblea.

Els dona suport financer la Direcció General de l'Esport mitjançant una subvenció anual que contempla tant l'aspecte organitzatiu com l'activitat realitzada i les aportacions dels participants mitjançant les APA i les entitats esportives. Cal remarcar també el suport de la majoria d'Ajuntaments i l'assessorament tècnic de les Federacions.

Criteris de distribució de subvencions

Per la quantificació total de la subvenció anual als Consells Comarcals de l'Esport, per desenvolupar els Jocs Esportius Escolars de Catalunya en la Fase Local i Comarcal, es tenen en compte dos conceptes:

— Organització/secretaria: es classifiquen les comarques en sis nivells en funció de la població escolar total comarcal, incrementada per una variable determinada per raó dels serveis de secretaria-tècnica, oficina, infraestructura d'instal·lacions i serveis disponibles, etc.

— Valoració de les activitats: es valora i puntua cadascuna de les activitats/competicions. En esports individuals es contempen les jornades, categories, proves/estils, nombre de participants i un coeficient de dificultat territorial de desplaçaments. En esports d'equip es puntuen els diferents calendaris de competició contemplant el nombre d'equips, jornades, coeficient per esports i coeficient territorial de desplaçaments.

La puntuació global del total de comarques i la disponibilitat pressupostària determina el valor/pesseta, amb la qual es confecciona la proposta i quantia en pessetes a la Ponència Tècnica de valoració de les subvencions.

A aquestes subvencions, cal afegir-hi, el cost d'afiliació gratuïta de tots els participants als Jocs, a la «Mutualidad General Deportiva» que importa la quantitat de 25 milions de pessetes, i també els costos d'organització de les fases territorials i final de Catalunya, així com les despeses de trasllat i allotjament dels que en són participants, que sumen la quantitat de pessetes 38 milions.

L'ensenyament esportiu

Un lligam fonamental entre l'Escola i el Club, per tal de realitzar una pràctica esportiva continuada i millorar el nivell tècnic, són les *escoles de promoció*, que generen un ensenyament esportiu en diferents fases condicionades bàsicament per l'edat dels participants.

Escola de Promoció Preesportiva (8-9 anys)

Escola de Promoció Polisportiva (10-11 anys)

Escola de Promoció Esportiva (12-13 anys)

En el període 1981-87, la Direcció General de l'Esport ha subvencionat més de 2.500 escoles/any d'aquest tipus amb una participació de 270.000 nens/es/any i promogudes per Patronats Municipals, Consells Comarcals, Ajuntaments, Col·legis, APAS, Clubs i Associacions Esportives.

El «Consejo Superior de Deportes» el 1979 va elaborar un pla de tecnificació i creà a Martorell, Sabadell, Granollers i Barcelona els CITD «Centro de Iniciación Técnica Deportiva» recollits en la transferència.

Aquests CITDs mantenen la seva estructura fins a juny de 1985, moment en què la Direcció General de l'Esport elabora el pla de tecnificació a Catalunya, que neix de la necessitat de donar resposta a tota la promoció realitzada de 1981 a 1985. L'esforç de promoció obligava a realitzar una conducció idònia cap al perfeccionament tècnic de les diferents modalitats esportives i estructurar una connexió entre la iniciació/promoció i la millora tècnica de l'especialitat. Els escolars voluntaris, per rebre aquesta ensenyança qualificada, han de superar uns nivells físics mínims i un qüestionari anamnesi. L'esquema selectiu de futurs valors lliga íntima-

ment amb els centres de medicina esportiva que estableixen un quadre de percentils que donen resposta a les proves de la Bateria Eurofit i que es començà a aplicar l'any 1986.

La competició esportiva escolar

Les activitats competitives dins de l'àmbit escolar se centren preferentment en els *Jocs Esportius Escolars de Catalunya*, els quals convocats anualment per la Direcció General de l'Esport, amb l'assessorament tècnic de les Federacions Catalanes Esportives, estan coordinats per les Representacions Territorials de la Direcció General de l'Esport i organitzats i executats pels Consells Comarcals de l'Esport dins l'àmbit territorial de la seva competència. És sense cap dubte, l'organització més important que porten a terme els Consells Comarcals. La normativa dels Jocs ha sofert al llarg del temps diferents evolucions comprnent diferents esports i modalitats així com diferents limitacions i condicions de participació. Des de la temporada 1980-1981, primera convocatòria pròpia de la Direcció General de l'Esport, en la qual van participar 50.000 escolars, fins a la temporada 86-87 en què han participat 241.000 escolars, distribuïts entre totes les comarques de Catalunya.

Perspectives per al futur

En els propers anys, cal, partint de la planificació actual, ampliar, perfeccionar i impulsar els programes establerts, per tal de posar l'esport a l'abast de tots els nois/es en edat escolar que desitgin practicar-lo, procurant donar-los la formació i els mitjans necessaris per obtenir una millora física i tècnica important que, a més, permeti als qui ho desitgin i tinguin

condicions, arribar fins al més alt ni- vell. En aquest sentit i pel curs 1987-88, la Direcció General de l'Esport ha programat diverses accions que exposo a continuació.

Programa de Promoció Esportiva Bàsica

Un aspecte fonamental de la nostra tasca envers l'esport en edat escolar, s'adreça cap a la formació del cos i l'ensenyament esportiu dels nois/es de les escoles.

Per tal d'ampliar i millorar la nostra programació en aquest camp, la Direcció General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya ha arribat a un acord de col·laboració amb el CONI (Comité Olímpic Nacional Italià) per aplicar a Catalunya el programa de formació esportiva bàsica «Cos, Moviment, Rendiment», del qual a continuació especifico les principals característiques.

A qui va destinat el programa

«Cos, Moviment, Rendiment» és un programa d'educació motora i d'iniciació a l'esport destinat a la qualificació i a la posada al dia dels tècnics que duen a terme activitats de formació esportiva amb nois/es compresos entre els 6 i 14 anys.

El programa es proposa com a finalitat general la formació de tècnics esportius capaços de motivar, educar i iniciar els joves a l'esport.

L'estructura del programa

«Cos, Moviment, Rendiment» es divideix en dues grans seccions: «Part general» i «Iniciació a l'esport». La primera constitueix una veritable i adient introducció a l'educació motora i esportiva per a la totalitat del període d'edat entre els 6 i 14 anys; la segona analitza particularment els criteris fonamentals per a una eficaç iniciació a l'esport dels joves entre els

11 i els 14 anys. Els materials de les dues sessions estan organitzats en unitats didàctiques que permeten al tècnic esportiu de programar el seu treball formatiu en funció dels objectius específics de l'edat i disciplines esportives.

Els continguts del programa

En el programa, hi trobem una síntesi correcta de les disciplines de tres àrees molt importants: (a) l'apropament psico-pedagògic referent al procés educatiu en relació al desenvolupament psico-físic dels esportistes; (b) els elements de la biologia de l'esport relatius al funcionament i al desenvolupament dels diversos sistemes i aparells dels òrgans fisiològics; (c) la teoria de l'entrenament, tot comprènent les activitats tant per consolidar les capacitats coordinatives com per potenciar les capacitats condicionals dels joves.

Programa Jocs Esportius Escolars de Catalunya

Atesa la conveniència d'organitzar els Jocs Esportius Escolars de Catalunya dins d'una dinàmica i context que afavoreixi la interrelació social, fomenti la continuïtat de pràctica esportiva i aconsegueixi la coordinació global de l'esport de competició.

Amb la finalitat també de sumar esforços i coordinar l'activitat que duen a terme les escoles, els clubs, el consells comarcals i les federacions catalanes, veritables impulsors bàsics de l'esport català, la Direcció General de l'Esport ha establert una normativa general per al curs 1987-88, que contempla com a qüestions més rellevants:

a) La signatura d'acords entre Consells Comarcals i Federacions Catalanes, per a l'organització dels Jocs Esportius.

b) La incorporació de les competicions esportives en edat escolar de les

Federacions als Jocs Esportius Escolars de Catalunya, unificant-les amb els Consells Comarcals a través de la modalitat oberta.

Consideracions finals

L'inici d'aquest curs del programa de formació esportiva bàsica (Cos, Moviment, Rendiment), l'increment de les estades esportives, com a eina de tecnificació intensiva dels joves, la unificació en una sola competició, a través dels Jocs Esportius Escolars de Catalunya de les activitats dels Consells Comarcals i les Federacions Catalanes, són una mostra palpable de l'interès i del treball de la Direcció General de l'Esport de la Generalitat a ampliar i millorar l'oferta esportiva als nois/es en edat escolar.

El treball de promoció dels darrers anys ha estat important. Les col·laboracions de les escoles, els clubs, els municipis, els Consells Comarcals i les Federacions Catalanes han fet possible iniciar un conjunt de programes d'ensenyament esportiu i de competició en edat escolar, que fan que avui l'esport català tingui, en aquest camp, una dinàmica imparable.

En el futur cal millorar, ampliar i consolidar el que s'ha fet fins ara per a l'esport en edat escolar i completar-lo amb el desenvolupament del Pla de Tecnificació, ja iniciat, i posar en funcionament el Centre d'Alt Rendiment, com a cúpula dinamitzadora de l'esport català en tota la seva dimensió. Catalunya té en els propers anys, en l'àmbit esportiu, dos grans reptes que es complementen: els Jocs Olímpics del 1992, de gran transcendència en tots els àmbits de la vida ciutadana, i procurar una bona formació físico-esportiva per a tots els joves en edat escolar; el primer per si mateix no seria positiu, si no aconseguíssim que el segon fos una realitat arrelada.